

Андрій Сотников

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов,
Київський національний лінгвістичний університет,
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-0288-9582
avsotnykov@ukr.net

Матвій Загородній

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
mattshine009@gmail.com

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ TED)

З огляду на поширення використання платформи TED з метою поширення наукових знань, до текстів лекцій висуваються певні вимоги, що обумовлюють вибір мовленнєвих засобів, використання засобів невербальної комунікації, здійснення впливу на цільову аудиторію. В цій статті розглядаються результати магістерської дисертації, присвяченої лінгвостилістичним та функціонально-прагматичним особливостям англомовних науково-популярних текстів та їх перекладу українською мовою. Завданнями дослідження виступали аналіз лінгвостилістичних особливостей англомовних науково-популярних промов TED, виявлення функціонально-прагматичних характеристик таких промов, опис перекладацьких стратегій при перекладі науково-популярних текстів, дослідження специфіки адаптації культурних та соціальних алюзій при перекладі тощо. Для досягнення поставленої мети були використані такі основні методи дослідження: індукція, аналіз, дедукція та метод кількісних підрахунків – для оцінки частоти використання певних мовних прийомів у текстах, лексико-семантичний аналіз – для ідентифікації специфічних мовних засобів, що забезпечують прагматичний вплив. Науково-популярний дискурс, до якого належать промови TED, є своєрідним гібридом між академічним та публіцистичним стилями висвітлено стилістичні особливості лекцій, прагматичні засоби, що використовуються промовцями, основні завдання тощо. Встановлено, що промовці спрощують наукові терміни, широко використовують метафори, «сторітеллінг» з метою полегшення розуміння промови слухачами. Також, визначені основні виклики, з якими стикаються перекладачі при перекладі таких промов, а саме необхідність перекладати метафори, зберігаючи їх значення, та передача культурних алюзій, які використовують промовці. Окреслено перспективи подальших досліджень та надані практичні рекомендації щодо перекладу лекцій на платформі TED. До них належать вибір оптимального еквівалента для передачі метафор, збереження неформального стилю промовця, звернення уваги на культурні алюзії, та застосування адаптивних стратегій перекладу.

Ключові слова: науково-популярні тексти; функціонально-прагматичні особливості; сторітеллінг; наукова термінологія; лінгвостилістичні засоби.

1. ВСТУП

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-популярні тексти займають важливе місце у сучасному інформаційному просторі. Їх головне завдання полягає в адаптації складних наукових знань для масової аудиторії. Це досягається за допомогою використання специфічних лінгвістичних засобів, що поєднують наукову точність

з доступністю. Однією з найпопулярніших платформ для подібних виступів є TED – некомерційна організація, відома своїми конференціями на різноманітні теми (Anderson, 2016). Промови TED досягають широкої аудиторії завдяки високоякісному контенту, зрозумілому викладу та залученню слухачів.

Термін «переклад» може застосовуватися для позначення як самого процесу перекладу, так і його результату - усного висловлювання або письмового тексту. Під час перекладу, таким чином, відбувається передача інформації, спочатку засобами однієї мови, засобами іншої мови, або, як заведено казати, міжмовна трансформація усного чи письмового мовленнєвого твору (Ташенко, 2021, с. 8). Переклад англійських публічних виступів, таких як TED Talks, українською мовою має свої специфічні особливості, обумовлені розбіжностями між культурними та мовними системами обох мов. Перекладач стикається з низкою викликів, які вимагають не лише глибокого знання англійської та української мов, але й розуміння тонкощів комунікативних стратегій, соціокультурного контексту та лінгвістичних розбіжностей. У даній статті розглянемо лінгвостилістичні та функційно-прагматичні особливості англійських науково-популярних текстів на матеріалі промов TED, а також основні проблеми, що виникають при їх перекладі українською мовою. Аналіз останніх публікацій TED, присвячених промовам на платформі TED (Watson, 2014; Anderson, 2016; Donovan, 2012) та промов (Martin, 2015; Cain, 2012; Meyer, 2006), свідчить про актуальність таких досліджень та зростаючу зацікавленість лінгвістів.

Отже, предметом дослідження виступають лінгвостилістичні та функційно-прагматичні особливості англійських науково-популярних текстів та їх перекладу українською мовою. Метою статті є висвітлення лінгвостилістичних та функційно-прагматичних особливостей вищезазначених текстів та проблеми їх перекладу українською мовою.

2. МЕТОДИ

Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань у роботі було застосовано такі основні методи дослідження: індукція, аналіз, дедукція та метод кількісних підрахунків – для оцінки частоти використання певних мовних прийомів у текстах, лексико-семантичний аналіз – для ідентифікації специфічних мовних засобів, що забезпечують прагматичний вплив.

3. РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Науково-популярний дискурс, до якого належать промови TED, є своєрідним гібридом між академічним та публіцистичним стилями. Головна мета цього жанру – передача складної наукової інформації у доступній та зрозумілій формі для широкої аудиторії.

Науково-популярні промови TED набули великої популярності завдяки своєму особливому підходу до донесення інформації. Вони стали прикладом ефективної комунікації, де автори використовують різноманітні лінгвістичні та стилістичні засоби для того, щоб складні наукові теми сприймалися легко і доступно. Щоб досягти цього, спікери TED вдаються до спрощення лексики, активно використовують риторичні запитання та включають гумористичні елементи. Зрозуміти, як і чому ці засоби працюють, важливо для того, щоб краще орієнтуватися у структурі науково-популярних текстів.

Наукова термінологія, незважаючи на свою важливість, може бути перешкодою для аудиторії, яка не має достатнього рівня підготовки. Промовці на конференціях TED часто використовують слова, які є легкими для розуміння і не потребують пояснень. Наприклад, говорячи про явища космології, спікер може уникнути використання термінів на кшталт «сингулярність» або «гравітаційна лінза», натомість зосереджуючи увагу на простих та зрозумілих метафорах. Коли спікер використовує такі вирази, як «чорна діра – це космічний пілосос», слухач одразу розуміє суть явища, навіть якщо він не володіє детальними знаннями в галузі астрофізики. Такий підхід не лише спрощує сприйняття інформації, але й

сприяє підвищенню зацікавленості аудиторії, оскільки метафоричні конструкції краще запам'ятовуються.

Спрощення лексики також включає в себе зменшення кількості спеціалізованих термінів та використання синонімів. Наприклад, під час розмови про медичні дослідження, замість слова «антибіотикотерапія» можна сказати «лікування за допомогою антибіотиків». Це не спрощує саму концепцію, але полегшує її сприйняття.

Ще одним важливим лінгвістичним засобом є риторичні запитання, які активно використовуються в промовах TED. Вони допомагають утримувати увагу слухачів і залучати їх до діалогу з промовцем, навіть якщо цей діалог є лише уявним. Риторичні запитання дозволяють слухачам замислитися над темою, надаючи можливість спікереві направити їхні роздуми в потрібне русло. Наприклад, під час промови на тему здорового способу життя промовець може запитати: «Що, якби ви могли змінити своє майбутнє за допомогою однієї маленької звички?» Таке запитання стимулює слухача замислитися про своє життя і про можливості для його покращення. Риторичні запитання створюють ілюзію живого спілкування, що значно покращує сприйняття інформації та підвищує ефективність комунікації.

Гумор є ще одним важливим інструментом, який допомагає зробити промову цікавою та доступною. Він сприяє встановленню довірливих стосунків між промовцем і аудиторією, знімає напругу й створює дружню атмосферу. Додатково, гумор допомагає слухачам краще запам'ятовувати інформацію. Наприклад, якщо промовець розповідає про стрес і додає жарт: «Вчені кажуть, що стрес – це коли мозок кричить, а рот посміхається», це не лише викликає усмішку, але й допомагає краще зрозуміти ідею. Гумор часто використовується для ілюстрації іронічних ситуацій або абсурдних моментів, пов'язаних із конкретною темою.

Для кращого розуміння цих особливостей наведемо конкретні приклади з промов TED. Наприклад, у промові Тіма Урбана «Всередині мозку прокрастинатора» він використовує метафору «мавпи миттєвого задоволення», щоб описати імпульсивні дії, які заважають людині займатися важливими справами. Ця метафора допомагає слухачам легко візуалізувати та зрозуміти складний психологічний механізм прокрастинації (Urban, 2016).

Усі перелічені лінгвістичні засоби сприяють формуванню зрозумілої та переконливої комунікації, роблячи складні наукові концепції доступними для широкої аудиторії. Спрощення лексики, використання риторичних запитань і гумору дозволяють досягти балансу між академічністю та простотою. Завдяки цим засобам промови TED досягають своєї головної мети – донесення складної інформації до слухачів таким чином, щоб вона була не лише зрозумілою, а й цікавою.

Однією з ключових особливостей промов TED є активне використання метафор, що дозволяють спрощувати складні концепції та робити їх більш зрозумілими для широкої аудиторії. Метафори в таких промовах допомагають передати абстрактні поняття через знайомі образи, що значно полегшує їхнє сприйняття. Наприклад, у промові Кена Робінсона «Чи вбиває школа творчість?» він використовує метафору, порівнюючи творчість із м'язом, який потрібно тренувати: «Творчість – це як м'яз, який потребує постійного тренування» (Robinson, 2016). Таке порівняння надає можливість слухачам легко уявити й зрозуміти процес розвитку творчих здібностей. У процесі перекладу подібні метафори потрібно відтворювати з урахуванням культурного контексту та мовних особливостей. Наприклад, у випадку перекладу оригінальної фрази «Creativity is like a muscle that needs constant training» українською мовою необхідно зберегти сутність метафори, використовуючи аналогічний образ: «Творчість – це як м'яз, який потребує постійного тренування».

Окрім метафор, промови TED активно застосовують метод «сторітеллінгу» – оповідання історій, що допомагає зробити текст промови не лише інформативним, але й емоційно насиченим. Цей прийом є особливо ефективним для побудови глибшого зв'язку між промовцем і аудиторією. Використання особистих історій дозволяє встановити контакт із слухачами, оскільки такі історії часто викликають емоційну реакцію або асоціації з власним життєвим досвідом аудиторії. Замість сухого викладу фактів і теорій, спікери часто

починають із ситуації або події, яка дозволяє слухачам краще зрозуміти контекст і мотиви промовця.

У промовах TED «сторітеллінг» часто використовується, щоб створити більш інтимну і відверту атмосферу. Наприклад, у відомій промові Брене Браун про вразливість, вона починає з особистої історії, яка демонструє її власний шлях до розуміння вразливості як основи для створення міцних стосунків та довіри. Спікерка відкривається перед аудиторією, зізнаючись у своїх власних страхах і переживаннях, що робить її промову більш зрозумілою та близькою для слухачів. Цей підхід дозволяє не лише передати інформацію, але й створити емоційний зв'язок із слухачами, стимулюючи їх до роздумів та самоаналізу (Brown, 2010).

Окрім цього, «сторітеллінг» надає промові динаміки, робить її структурованою і більш зрозумілою. Особисті історії дозволяють спікерам плавно переходити від однієї ідеї до іншої, забезпечуючи логічний зв'язок між різними частинами промови. Це також сприяє запам'ятовуванню інформації, адже люди краще запам'ятовують не окремі факти, а історії, які викликають емоції. У випадку Брене Браун, її історії створюють міцний зв'язок з темою вразливості, що робить її аргументи не лише логічними, а й емоційно переконливими.

У промовах TED «сторітеллінг» також виконує функцію аргументації. Особисті історії дозволяють підкріпити основні тези реальними прикладами, що робить аргументи більш переконливими. Спікери використовують історії як доказ того, що їхні ідеї не є лише теоретичними концепціями, але мають практичне застосування та справжній вплив на життя людей. Такий підхід дозволяє зміцнити довіру аудиторії та переконати її у важливості викладених ідей.

Щодо функцій науково-популярних текстів, важливо зазначити, що основною функцією таких промов є інформативна та пояснювальна. Спікери прагнуть передати наукову інформацію в доступній формі, часто використовуючи аналогії та приклади з повсякденного життя. Наприклад, пояснюючи квантову фізику, можна використати порівняння з непередбачуваною поведінкою підлітків на вечірці: «Квантові частинки поведуться, як банда непередбачуваних підлітків на вечірці». Таке порівняння не лише пояснює суть явища, але й викликає у слухача асоціації, що полегшують запам'ятовування інформації. Додатково промови TED виконують функцію переконання, оскільки часто спрямовані на зміну поглядів або спонукання до дій. Спікери використовують емоційні заклики та сильні висловлювання, щоб заохотити слухачів до дій або змін у мисленні. Наприклад, у промові Грети Тунберг про зміну клімату вона використовує фрази на кшталт: «Нам потрібна дія, а не слова», щоб підкреслити нагальність проблеми та необхідність конкретних кроків (Tunberg, 2019).

Переклад таких промов українською мовою має свої виклики. Однією з основних проблем є переклад метафор та культурних алюзій, які часто прив'язані до конкретного культурного контексту. Коли англійські промовці використовують метафори, вони спираються на образи та поняття, добре знайомі їхній аудиторії. Однак, ці образи можуть бути менш зрозумілими або навіть незрозумілими для української аудиторії. Тому перекладачам необхідно не лише передати зміст, але й адаптувати метафору так, щоб вона зберігала свою функцію і була зрозумілою для українських слухачів. Наприклад, у промові Саймона Сінека він використовує метафору: «A leader is like a captain steering a ship through stormy waters», де капітан символізує лідера, а буря символізує труднощі та виклики, з якими стикається організація (Sinek, 2009). Щоб передати цю метафору українською, потрібно знайти адекватний переклад, який зберегає зміст і образ: «Лідер – це капітан, що веде корабель крізь бурю». Такий переклад дозволяє зберегти основний зміст вислову, водночас роблячи його зрозумілим для української аудиторії. Проте, деякі метафори можуть вимагати більшої адаптації. Наприклад, якщо англійський спікер використовує алюзію на літературний твір або культурне явище, яке не є загальновідомим для українських слухачів, перекладач має або знайти відповідний аналог, або додати пояснення, щоб уникнути втрати сенсу. Крім цього, перекладач має зберегти стилістичне забарвлення промови. Використовуються такі рішення: 1) дослівний переклад; 2) заміна об'єкта на інший у мові перекладу через використання перекладацьких трансформацій (узагальнення, конкретизація,

антонімічний переклад); 3) збереження оригінального об'єкта в мові перекладу із додаванням роз'яснення стилістичного засобу мовця, іноді шляхом використання описового перекладу; 4) використання примітки чи коментаря перекладача, що є менш бажаним варіантом відтворення стилістичних засобів.

Культурні алюзії також є викликом для перекладачів. Промови TED часто містять посилання на культурні чи історичні події, які можуть бути малозрозумілими для українських слухачів (Бойко, 2022, с. 18). У таких випадках перекладач має або знайти еквівалент у культурному контексті, або використати описовий переклад. Наприклад, якщо в промові згадується «Mount Rushmore», перекладач може або замінити це на відомий українській аудиторії культурний образ, або додати коротке пояснення, щоб слухачі зрозуміли суть посилання. Суттєвою проблемою також виступає наявність безеквівалентної лексики, яку промовці використовують для посилення перлюкутивного ефекту на цільову аудиторію. Перекладачі використовують транскодування, калькування, вилучення, аналогію чи описовий переклад для передачі значення таких лексичних одиниць, оскільки це дозволяє відтворити культурну алюзію, з одного боку, та зберегти прагматичний потенціал промови. Так, наприклад, в одній з проаналізованих нами виступів промовець, говорячи про політиків, натякаючи на їхню зневагу до науки, використав іронічний вислів «a kitchen cabinet». Звичайно, що це не «кухонна шафа», а використання описового перекладу дозволило зберегти значення, яке закладав промовець, а саме, «група неофіційних радників президента США».

Для перекладачів TED-промов можна виділити кілька практичних рекомендацій, що допоможуть їм досягти адекватного перекладу. Перекладач має вміло використовувати лексико-граматичні перекладацькі трансформації та засоби відтворення стилістичних прийомів та засобів задля збереження ідіостилу промовця, адаптуючи текст виступу для цільової української аудиторії. Крім цього, перекладач має розумітися на галузі промови (медицина, політика, відповідна галузь науки тощо) та володіти відповідною термінологією, розумітися на розбіжностях використання стилістичних засобів в англійській та українській мовах, вміти зберегти в перекладі прагматичний потенціал промови. По-перше, слід глибоко аналізувати метафори, алюзії та культурні елементи оригіналу, щоб знайти найбільш відповідні еквіваленти чи використати відповідну лексико-граматичну трансформацію. Це дозволить уникнути непорозуміння та зберегти основний зміст промови. По-друге, важливо зберігати неформальний стиль оригіналу, обираючи мовні конструкції, які звучатимуть природньо та невимушено українською мовою, зберігаючи при цьому інтенції мовця. По-третє, варто використовувати адаптивні стратегії, щоб передати основну ідею промови максимально зрозуміло для української аудиторії. Це може включати пояснення культурно-специфічних алюзій або використання більш знайомих українській аудиторії образів та прикладів.

4. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, аналіз лінгвостилістичних та функційно-прагматичних особливостей англомовних науково-популярних текстів, на прикладі промов TED, дозволяє дійти висновку, що такі тексти мають чітко визначені характеристики, та спрямовані на ефективну комунікацію з аудиторією. При вивченні транскриптів англомовних і україномовних промов TED Talks, стало очевидно, що лектори використовують специфічні лінгвістичні прийоми, які надають виразності їх виступам. Виявлені особливості поділяються на дві основні категорії: граматичні та лексико-стилістичні. Серед граматичних характеристик можна виділити вживання займенників першої особи (I, we) для «сторітелінгу» чи ототожнення себе з аудиторією та третьої особи множини (they) для апелювання до певних фактів чи явищ; модальних дієслів (can, have to, should) для закліку цільової аудиторії до певних дій відповідно до інтенцій промовця; умовних конструкцій (для посилення аргументації лектора), а також складних речень (задля уникнення монотонності вони чергуються з

простими реченнями) і повторів, зокрема паралельних структур, що надає можливість наголосити на важливих аспектах лекції, оскільки аудиторія, засвоївши певну конструкцію, краще розуміє комунікативний намір мовця. Перекладачі, задля збереження стилю автора, використовують персоніфікацію, контрастні структури, різні дискурсивні стратегії задля передачі прагматичного потенціалу промови. При цьому, перекладачі використовують комбінацію лексико-граматичних та лексико-стилістичних перекладацьких трансформацій. Лексико-стилістичні особливості включають метафори, порівняння, фразові дієслова, розмовну лексику, персоніфікацію, фразеологізми та ідіоми. Основними особливостями є використання зрозумілої лексики, метафор, прикладів та історій, а також емоційних закликів. Вдале поєднання відтворення стилістичних засобів промовця та лексико-граматичних перекладацьких трансформацій дозволяє зберегти прагматичний потенціал лекції, з одного боку, та адаптувати його до української аудиторії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Бойко, О. О. (2022). Культурологічні алюзії в текстотворенні. *Вісник Одеського національного університету. Філологія*, 26(2(24)), 17–29.
- Ташченко, Г. В. (2021). *Актуальні проблеми теорії та практики перекладу*. Друкарня «Мадрид».
- Anderson, C. (2016). *TED talks: the official TED guide to public speaking*. Houghton Mifflin Harcourt.
- Brown, B. (2010). The Power of Vulnerability. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/brene_brown_the_power_of_vulnerability
- Cain, S. (2012). The power of introverts. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/susan_cain_the_power_of_introverts/transcript
- Donovan, J. (2012). *How to deliver a TED talk: Secrets of the world's most inspiring presentations*. CreateSpace.
- Martin, R. (2019) Why we get mad – and why it's healthy. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/ryan_martin_why_we_get_mad_and_why_it_s_healthy?subtitle=en
- Meyer, P. (2011). How to spot a liar. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/pamela_meyer_how_to_spot_a_liar?subtitle=en
- Robinson, K. (2006). Do Schools Kill Creativity?. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity
- Sinek, S. (2009). How Great Leaders Inspire Action. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action
- TED Translators. *Guidelines for Translators*. <https://www.ted.com/about/programs-initiatives/ted-translators>
- Tunberg, G. (2019). The Disarming Case to Act Right Now on Climate Change. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/greta_thunberg_the_disarming_case_to_act_right_now_on_climate_change
- Urban, T. (2016). Inside the Mind of a Master Procrastinator. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/tim_urban_inside_the_mind_of_a_master_procrastinator
- Watson, J.A. (2014). *Sreening TED: A rhetorical analysis of the intersections of rhetoric, digital media, and pedagogy*. Louisiana State University.

REFERENCES

- Boiko, O. O. (2022). Kulturolohichni aliuzii v tekstotvorenni. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Filolohiia*, 26(2(24)), 17–29. [in Ukrainian]
- Tashchenko, H. V. (2021). *Aktualni problemy teorii ta praktyky perekladu*. Drukarnia «Madryd». [in Ukrainian]
- Anderson, C. (2016). *TED talks: the official TED guide to public speaking*. Houghton Mifflin Harcourt. 268 p.
- Brown, B. (2010). The Power of Vulnerability. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/brene_brown_the_power_of_vulnerability
- Cain, S. (2012). The power of introverts. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/susan_cain_the_power_of_introverts/transcript
- Donovan, J. (2012). *How to deliver a TED talk: Secrets of the world's most inspiring presentations*. CreateSpace.
- Martin, R. (2019) Why we get mad – and why it's healthy. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/ryan_martin_why_we_get_mad_and_why_it_s_healthy?subtitle=en
- Meyer, P. (2011). How to spot a liar. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/pamela_meyer_how_to_spot_a_liar?subtitle=en
- Robinson, K. (2006). Do Schools Kill Creativity? *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity
- Sinek, S. (2009). How Great Leaders Inspire Action. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action
- TED Translators. *Guidelines for Translators*. <https://www.ted.com/about/programs-initiatives/ted-translators>

- Tunberg, G. (2019). The Disarming Case to Act Right Now on Climate Change. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/greta_thunberg_the_disarming_case_to_act_right_now_on_climate_change
- Urban, T. (2016). Inside the Mind of a Master Procrastinator. *TED Talks*. https://www.ted.com/talks/tim_urban_inside_the_mind_of_a_master_procrastinator
- Watson, J.A. (2014). *Sreening TED: A rhetorical analysis of the intersections of rhetoric, digital media, and pedagogy*. Louisiana State University.

Andrii Sotnykov, Matvii Zagorodnii. Linguistic, Stylistic, Functional and Pragmatic Features of English Popular Texts and Their Translation into Ukrainian (based on TED Talks).

Given the widespread use of the TED platform for the dissemination of scientific knowledge, certain requirements are imposed on lecture texts, which determine the choice of linguistic means, the use of non-verbal communication tools, and the impact on the target audience. This article discusses the results of a master's thesis on the linguistic, stylistic, functional and pragmatic features of English-language popular science texts and their translation into Ukrainian. The objectives of the study were to analyse the linguistic and stylistic features of English-language TED talks, identify the functional and pragmatic characteristics of such speeches, describe translation strategies for translating popular science texts, study the specifics of adapting cultural and social allusions in translation, etc. To achieve this goal, the following main research methods were used: induction, analysis, deduction and the method of quantitative counts to assess the frequency of use of certain linguistic techniques in texts, lexical and semantic analysis to identify specific linguistic means that provide pragmatic impact. The popular science discourse, which includes TED talks, is a kind of hybrid between academic and journalistic styles. The stylistic features of lectures, pragmatic means used by speakers, main tasks, etc. are highlighted. It is established that speakers simplify scientific terms, widely use metaphors, and 'storytelling' to facilitate the understanding of the speech by the audience. The main challenges faced by translators in translating such speeches are also identified, namely the need to translate metaphors while preserving their meaning and the transmission of cultural allusions used by speakers. The article outlines prospects for further research and provides practical recommendations for translating TED talks. These include choosing the best equivalent for conveying metaphors, preserving the speaker's informal style, paying attention to cultural allusions, and applying adaptive translation strategies

Keywords: popular science texts; functional and pragmatic features; scientific terminology; linguistic and stylistic means; storytelling.

Received: December 01, 2024

Accepted: December 20, 2024